Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δέκατο τμήμα)

της 19ης Μαρτίου 2020*

[Κείμενο όπως έχει διορθωθεί με διάταξη της 14ης Μαΐου 2020]

«Προδικαστική παραπομπή – Κανονισμός (ΕΚ) 1370/2007 – Δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές – Άρθρο 8 – Μεταβατικό καθεστώς – Άρθρο 8, παράγραφος 3 – Λήξη των συμβάσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας – Υπολογισμός της μέγιστης διάρκειας των συμβάσεων η οποία καθορίζεται στα 30 έτη – Προσδιορισμός της ημερομηνίας από την οποία αρχίζει να υπολογίζεται η μέγιστη διάρκεια των 30 ετών»

Στην υπόθεση C-45/19,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 2 A Coruña (περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο αριθ. 2 της Λα Κορούνια, Ισπανία) με απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2018, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 24 Ιανουαρίου 2019, στο πλαίσιο της δίκης

Compañía de Tranvías de La Coruña SA

κατά

Ayuntamiento de A Coruña,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δέκατο τμήμα),

συγκείμενο από τους I. Jarukaitis, πρόεδρο τμήματος, E. Juhász (εισηγητή) και K. Λυκούργο, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: H. Saugmandsgaard Øe

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Compañía de Tranvías de La Coruña SA, εκπροσωπούμενη από τους D. Rodríguez Siaba, procurador, A. M. Platas Casteleiro και J. Monrabà Bagan, abogados,

– [Όπως έχει διορθωθεί με διάταξη της 14ης Μαΐου 2020] ο Ayuntamiento de A Coruña, εκπροσωπούμενος από την M. J. Macías Mourelle, letrada,

– η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον P. Dodeller και την E. de Moustier,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους W. Mölls, G. Gattinara και J. Rius,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) 1191/69 και (ΕΟΚ) 1107/70 (ΕΕ 2007, L 315, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Compañía de Tranvías de La Coruña SA (στο εξής: Compañía de Tranvías) και του Ayuntamiento de A Coruña (δημοτικού συμβουλίου της Λα Κορούνια, Ισπανία) (στο εξής: Δήμος της Λα Κορούνια) σχετικά με τη λήξη συμβάσεως δημόσιων μεταφορών η οποία είχε ανατεθεί απευθείας στην Compañía de Tranvías.

Το νομικό πλαίσιο

3 Η αιτιολογική σκέψη 31 του κανονισμού 1370/2007 έχει ως εξής:

«Επειδή οι αρμόδιες αρχές και οι φορείς δημοσίων υπηρεσιών θα χρειασθούν χρόνο για να προσαρμοσθούν στις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να προβλεφθούν μεταβατικές ρυθμίσεις. Με σκοπό τη σταδιακή ανάθεση συμβάσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλλουν στην [Ευρωπαϊκή] Επιτροπή έκθεση προόδου εντός του εξαμήνου που ακολουθεί το πρώτο ήμισυ της μεταβατικής περιόδου. Βάσει των εκθέσεων αυτών, η Επιτροπή μπορεί να προτείνει κατάλληλα μέτρα.»

4 Το άρθρο 5 παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού αυτού ορίζει ότι οι συμβάσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας ανατίθενται σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στον ίδιο κανονισμό.

5 Το άρθρο 8 του εν λόγω κανονισμού, που φέρει τον τίτλο «Μεταβατική περίοδος», προβλέπει τα εξής:

«1. Οι συμβάσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας ανατίθενται σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Ωστόσο, οι συμβάσεις υπηρεσιών ή οι συμβάσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας, όπως ορίζονται με την οδηγία [2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΕΕ 2004, L 134, σ. 1)] ή την οδηγία [2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ 2004, L 134, σ. 114)], για την παροχή δημοσίων υπηρεσιών επιβατικών μεταφορών με το λεωφορείο ή το τραμ ανατίθενται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπουν οι εν λόγω οδηγίες, εφόσον οι συμβάσεις αυτές δεν λαμβάνουν μορφή συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών κατά τα οριζόμενα στις οδηγίες αυτές. Όταν οι συμβάσεις ανατίθενται σύμφωνα με τις οδηγίες [2004/17] ή [2004/18], οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως 4 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, η ανάθεση συμβάσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, σιδηροδρομικώς ή οδικώς, συμμορφώνεται προς το άρθρο 5 από τις 3 Δεκεμβρίου 2019. Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής αυτής περιόδου, τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για να συμμορφωθούν σταδιακά προς το άρθρο 5, ούτως ώστε να αποφεύγονται σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα, ιδίως σχετικά με τη μεταφορική ικανότητα.

Εντός των έξι μηνών που ακολουθούν το πρώτο ήμισυ της μεταβατικής περιόδου, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή έκθεση προόδου στην οποία περιγράφεται η εφαρμογή της σταδιακής ανάθεσης συμβάσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας σύμφωνα με το άρθρο 5. Βάσει των εκθέσεων προόδου των κρατών μελών, η Επιτροπή μπορεί να προτείνει κατάλληλα μέτρα απευθυνόμενα προς τα κράτη μέλη.

3. Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 2, δεν λαμβάνονται υπόψη οι συμβάσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας οι οποίες έχουν ανατεθεί σύμφωνα με το εθνικό [δίκαιο] και το δίκαιο [της Ένωσης]:

α) πριν από τις 26 Ιουλίου 2000, με δίκαιη διαδικασία διαγωνισμού·

β) πριν από τις 26 Ιουλίου 2000, με διαδικασία άλλη από δίκαιη διαδικασία διαγωνισμού·

γ) από τις 26 Ιουλίου 2000 και πριν από τις 3 Δεκεμβρίου 2009, με δίκαιη διαδικασία διαγωνισμού·

δ) από τις 26 Ιουλίου 2000 και πριν από τις 3 Δεκεμβρίου 2009, με διαδικασία άλλη από δίκαιη διαδικασία διαγωνισμού.

Οι συμβάσεις περί των οποίων το στοιχείο α) εξακολουθούν να ισχύουν έως τη λήξη τους. Οι συμβάσεις περί των οποίων τα στοιχεία β) και γ) μπορούν να εξακολουθήσουν να ισχύουν έως τη λήξη τους, αλλά όχι για περισσότερα από 30 έτη. Οι συμβάσεις περί των οποίων το στοιχείο δ) μπορούν να εξακολουθήσουν να ισχύουν έως τη λήξη τους, υπό τον όρον ότι είναι περιορισμένης διαρκείας, συγκρίσιμης με τις διάρκειες που προσδιορίζονται στο άρθρο 4.

Οι συμβάσεις παροχής δημοσίων υπηρεσιών μπορούν να εξακολουθήσουν να ισχύουν έως τη λήξη τους, εφόσον η καταγγελία τους θα συνεπέφερε αδικαιολόγητες νομικές ή οικονομικές συνέπειες και υπό τον όρον ότι η Επιτροπή τις έχει εγκρίνει.

[…]»

6 Δυνάμει του άρθρου του 12, ο κανονισμός 1370/2007 άρχισε να ισχύει στις 3 Δεκεμβρίου 2009.

7 Ο κανονισμός 1370/2009 τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/2338 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2016 (ΕΕ 2016, L 354, σ. 22), ο οποίος άρχισε να ισχύει στις 24 Δεκεμβρίου 2017. Λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, επί της παρούσας διαφοράς έχει εφαρμογή ο κανονισμός 1370/2007, όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή του με τον κανονισμό 2016/2338.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

8 Την 1η Δεκεμβρίου 1986, ο Δήμος της Λα Κορούνια ενέκρινε τη σύναψη συμβάσεως με την Compañía de Tranvías, η οποία είναι επιχείρηση παρέχουσα υπηρεσίες μεταφοράς επιβατών, προκειμένου να ενοποιήσει σε μία μόνο σύμβαση παραχωρήσεως όλες τις γραμμές αστικών συγκοινωνιών των οποίων τη λειτουργία είχε αναλάβει η παραχωρησιούχος αυτή. Η σύμβαση αυτή, η οποία όριζε την 31η Δεκεμβρίου 2024 ως τη μοναδική ημερομηνία λήξεως της παροχής του συνόλου των οικείων υπηρεσιών, υπογράφηκε στις 6 Φεβρουαρίου 1987 από την Compañía de Tranvías και τον Δήμο της

Λα Κορούνια. Στις 5 Ιουλίου 1996, οι ίδιοι συμβαλλόμενοι συνήψαν και άλλη σύμβαση προκειμένου να συμπεριλάβουν στην εν λόγω σύμβαση μια νέα υπηρεσία μαζικής μεταφοράς μέσω τραμ με την ίδια ημερομηνία λήξεως.

9 Στις 18 Οκτωβρίου 2016, ο Δήμος της Λα Κορούνια απέστειλε στην Compañía de Tranvías επιστολή στην οποία ανέφερε ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό 1370/2007, η σύμβαση παραχωρήσεως θα έληγε αυτοδικαίως μετά την παρέλευση 30 ετών από της αναθέσεώς της. Στις 2 Νοεμβρίου 2016, η Compañía de Tranvías υπέβαλε παρατηρήσεις επί της επιστολής αυτής, με τις οποίες υποστήριξε, μεταξύ άλλων, ότι, σύμφωνα με τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της ισότητας, η μέγιστη διάρκεια των 30 ετών που προβλέπει το άρθρο 8 του κανονισμού 1370/2007 έπρεπε να υπολογιστεί όχι από την ημερομηνία αναθέσεως της επίμαχης στην κύρια δίκη συμβάσεως, αλλά από τις 3 Δεκεμβρίου 2009, ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του κανονισμού αυτού, ή από τις 26 Ιουλίου 2000, δήλη ημέρα προβλεπόμενη στο εν λόγω άρθρο 8.

10 Επικουρικώς, η Compañía de Tranvías υποστήριξε ότι, αν γίνει δεκτό ότι η μέγιστη διάρκεια των 30 ετών αρχίζει να υπολογίζεται από την ανάθεση της επίμαχης στην κύρια δίκη συμβάσεως, τότε η τροποποίηση που επήλθε στη σύμβαση αυτή το 1996 ισοδυναμεί με νέα ανάθεση, με αποτέλεσμα η διάρκειά της να εκτείνεται έως το 2026. Επίσης επικουρικώς, η Compañía de Tranvías υποστήριξε ότι η περίπτωση αυτή θα μπορούσε να εμπίπτει στο άρθρο 8, παράγραφος 3, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 1370/2007.

11 Στις 30 Νοεμβρίου 2016, ο Δήμος της Λα Κορούνια αποφάσισε να διατηρήσει σε ισχύ την παραχώρηση για μέγιστη διάρκεια δύο ετών, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5, παράγραφος 5, του κανονισμού 1370/2007, και να διαβουλευθεί με την Επιτροπή σχετικά με την πρόταση της Compañía de Tranvías περί εφαρμογής της εξαιρέσεως του άρθρου 8, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού, προκειμένου να παραταθεί η διάρκεια της παραχωρήσεως μέχρι την ημερομηνία λήξεώς της.

12 Κατόπιν της απορρίψεως, στις 2 Ιουνίου 2017, από τον Δήμο της Λα Κορούνια, της διοικητικής προσφυγής της κατά της αποφάσεως αυτής, η Compañía de Tranvías άσκησε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου ένδικη προσφυγή κατά της ίδιας αποφάσεως.

13 Εκτιμώντας ότι η επίλυση της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί απαιτεί την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1370/2007, το Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 2 A Coruña (περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο αριθ. 2 της Λα Κορούνια, Ισπανία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 3, στοιχείο β', του κανονισμού [1370/2007], υπολογίζεται η μέγιστη διάρκεια των συμβάσεων, την οποία η διάταξη αυτή καθορίζει σε [30] έτη, α) από την ανάθεση ή τη σύναψη της συμβάσεως, β) από την έναρξη ισχύος της διατάξεως αυτής, γ) από την επομένη της λήξεως της μεταβατικής περιόδου που προβλέπεται στο άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού (στις 3 Δεκεμβρίου 2019) ή δ) από οποιοδήποτε άλλο χρονικό σημείο κρίνεται κατάλληλο από το Δικαστήριο;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

14 Κατά πάγια νομολογία, από τις απαιτήσεις τόσο της ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης όσο και της αρχής της ισότητας συνάγεται ότι το γράμμα διατάξεως του δικαίου της Ένωσης που δεν περιέχει καμία ρητή παραπομπή στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της εννοίας και του πεδίου εφαρμογής της πρέπει κατά κανόνα να ερμηνεύεται κατά τρόπο αυτοτελή και ομοιόμορφο σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, με γνώμονα όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο

οποίο εντάσσεται η διάταξη αυτή και τον σκοπό που επιδιώκει η οικεία κανονιστική ρύθμιση (απόφαση της 23ης Μαΐου 2019, WB, C-658/17, EU:C:2019:444, σκέψη 50 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

15 Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1370/2007, οι συμβάσεις που αναφέρονται στα στοιχεία β′ και γ′ της παραγράφου 3, πρώτο εδάφιο, του άρθρου 8 του κανονισμού αυτού «μπορούν να εξακολουθήσουν να ισχύουν έως τη λήξη τους, αλλά όχι για περισσότερα από 30 έτη».

16 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη σύμβαση, εφόσον ανατέθηκε «πριν από τις 26 Ιουλίου 2000, με διαδικασία άλλη από δίκαιη διαδικασία διαγωνισμού», εμπίπτει σε αυτό το στοιχείο β′.

17 Ο Δήμος της Λα Κορούνια υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με τη γραμματική ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1370/2007, η διάρκεια κάθε συμβάσεως που εμπίπτει στο εν λόγω στοιχείο β′ δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 30 έτη.

18 Βεβαίως, η διάταξη αυτή επιδέχεται μια τέτοια ερμηνεία, στο μέτρο που η έκφραση «λήξη τους» που χρησιμοποιείται σε αυτήν καθορίζει το πέρας των οικείων συμβάσεων και, ως εκ τούτου, ο σκοπός της εν λόγω διατάξεως μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπει τη εξακολούθηση των συμβάσεων αυτών πέραν των 30 ετών μετά την ανάθεσή τους.

19 Εντούτοις, το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1370/2007 δεν διευκρινίζει ρητώς το σημείο αφετηρίας από το οποίο πρέπει να υπολογίζεται η μέγιστη διάρκεια των 30 ετών.

20 Συναφώς, επισημαίνεται, πρώτον, ότι η ερμηνεία της διατάξεως αυτής υπό την έννοια ότι το χρονικό σημείο ενάρξεως της μέγιστης διάρκειας των 30 ετών που καθορίζεται σε αυτήν αντιστοιχεί στην ημερομηνία αναθέσεως της συμβάσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας θα σήμαινε ότι η εν λόγω διάταξη δεν επιτρέπει να έχουν οι συμβάσεις τις οποίες αφορά διάρκεια μεγαλύτερη των 30 ετών.

21 Αφενός, μια τέτοια ερμηνεία θα είχε ως αποτέλεσμα, όπως παρατηρεί η Επιτροπή, να καταργηθούν, λόγω της ενάρξεως ισχύος του κανονισμού αυτού, από ημερομηνία προγενέστερη της ενάρξεως ισχύος του, συμβάσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας που είχαν νομίμως συναφθεί πολύ πριν από τις 3 Δεκεμβρίου 1979 και προέβλεπαν διάρκεια άνω των 30 ετών, πράγμα που θα αντέβαινε στην αρχή της ασφάλειας δικαίου.

22 Αφετέρου, στην περίπτωση συμβάσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας που εξακολουθούν να ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 1370/2007, η ερμηνεία αυτή θα μπορούσε να καταλήξει σε μια κατάσταση στην οποία η μεταβατική περίοδος να είναι ελάχιστη ή άκρως περιορισμένη, αντιθέτως προς τον σκοπό του άρθρου 8 του κανονισμού 1370/2007, ο οποίος υπενθυμίζεται με την αιτιολογική σκέψη 31 του κανονισμού αυτού και ο οποίος συνίσταται στην παροχή στις αρμόδιες αρχές και στους φορείς δημοσίων υπηρεσιών κατάλληλης μεταβατικής περιόδου για την προσαρμογή στις διατάξεις του κανονισμού αυτού.

23 Επιπλέον, στις περιπτώσεις αυτές, η αρμόδια αρχή που υπάγεται στο μεταβατικό καθεστώς του άρθρου 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 1370/2007 θα μπορούσε να αναθέσει απευθείας, χωρίς να υπόκειται στις υποχρεώσεις που προβλέπει το άρθρο 5 του κανονισμού αυτού, σύμβαση παροχής δημόσιας υπηρεσίας για την ίδια υπηρεσία, δεκαετούς διάρκειας, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού. Τούτο θα καταδείκνυε την ύπαρξη ανακολουθίας του μεταβατικού καθεστώτος που προβλέπει ο κανονισμός 1370/2007.

24 Δεύτερον, το άρθρο 8, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1370/2007 ωσαύτως δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η μέγιστη διάρκεια των 30 ετών αρχίζει να υπολογίζεται από την επομένη της λήξεως της μεταβατικής περιόδου του άρθρου 8, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού. Πράγματι, πρέπει να υπομνησθεί, αφενός, ότι η εν λόγω παράγραφος 2 εισάγεται με τη φράση «[μ]ε την επιφύλαξη της παραγράφου 3» και, αφετέρου, ότι, στην αρχή της παραγράφου 3, ορίζεται ότι, κατά την εφαρμογή της παραγράφου 2, δεν λαμβάνονται υπόψη οι συμβάσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας που αναφέρονται στα στοιχεία α′ έως δ′ της εν λόγω παραγράφου 3.

25 Επομένως, οι μεταβατικές περίοδοι που προβλέπονται στο άρθρο 8, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 1370/2007 εφαρμόζονται ανεξαρτήτως οι μεν των δε.

26 Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να επισημανθεί, τρίτον, ότι, προκειμένου να διαφυλαχθεί η πρακτική αποτελεσματικότητα της ειδικής μεταβατικής περιόδου του άρθρου 8, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1370/2007, η μέγιστη διάρκεια των 30 ετών που προβλέπει η διάταξη αυτή πρέπει να αρχίζει να υπολογίζεται από την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος του κανονισμού αυτού. Επιπλέον, η ημερομηνία αυτή επιτρέπει τον καθορισμό της ίδιας καταληκτικής ημερομηνίας για όλες τις συμβάσεις που εξακολουθούν να ισχύουν κατά τη λήξη της μεταβατικής αυτής περιόδου, ώστε να αντιμετωπίζονται ισότιμα οι αρμόδιες αρχές και οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες.

27 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 8, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1370/2007 έχει την έννοια ότι η προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή μέγιστη διάρκεια των 30 ετών για τις συμβάσεις του άρθρου 8, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β′, του κανονισμού αυτού αρχίζει να υπολογίζεται από την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του εν λόγω κανονισμού.

Επί των δικαστικών εξόδων

28 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δέκατο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 8, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού (ΕΚ) 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 1191/69 και (ΕΟΚ) αριθ. 1107/70, έχει την έννοια ότι η προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή μέγιστη διάρκεια των 30 ετών για τις συμβάσεις του άρθρου 8, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β′, του κανονισμού αυτού αρχίζει να υπολογίζεται από την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του εν λόγω κανονισμού.

(υπογραφές)